

Vel.oltar je že nagnit. Opora nujno potrebna. Za enkrat prav preprosto podprt. V jedru je dobro ohranjen stari oltar v dveh nadstr. samo vrha (pr = votnega) manjkata manjka. V l.po.18.stol.je bil ta oltar na vse strani razširjen. Na vrhu spukina boga očeta, na volutan stoječi angel, baldahin nad Marijo in portali, ki v dajo za oltar - vse je iz 18.stol.Jedro pa okr.1670. Zelo dobri kipi in ikonografsko zanimiva "arija s plaščem. Tabernakelj poznejši pa dobro komponiran k celoti. ~~ves in vlaga~~ dobro treba samo očistiti Oltarju dati ~~sterilnost~~ stabilnost.

Stele, LIV, 3.5.1935, str.37-37.

Napis na slavoloku : Svetiše z velikim oltarjem je bilo postavljeno v l. 1743 in l.1887 je bila vsa cerkev olepšana s sv. podobami.

Stele, LXXVII, 22.10.1921, str.7.

Križev pot ima na XIII postaji podpis Loleslav Dekleva 1911 Abbazia. Stari križev pot brez umetniške vrednosti, rokodelsko deli zač.ali l.pol.19.stol., okviri dobri. Slika Marije s plaščem, zač.18.stol. Dosti dobro delo, potrebno restavracije.

Stele, LV, 12.7.1936, str.24.

Župna cerkev, posvečena Marijinemu varstvu. Božja pot.
 Pravilno orientirana cerkev stoji daleč vidna na griču v n.v. 411 m.
 Viri in literatura: Avg. Stegenšek: Konjiška dekanija, Maribor 1909.
 Karakteristika: Cerkev je zelo velika božjepotna stavba, katero sestavljajo: prizmatičen zvonik, dolga pravokotna ladja, nekoliko ožji in višji 3/8 zaključeni prezbiterij ter na severu na prizidana nadstropna zakristija. Gradnja kamenita, ometana. Streha sedlasta, slémenasta, pultasta, škrljeve; zvonikova o togovalno piramidasta, škrljeva. Stavbna sestava je običajnega koncepta.
 Zunanjščina: Mogočen zvonik opasuje pristrešen talni zidec, slede tri pristrešni, izpodžebljeni zidci, ki dele že renesančno pojmovane etaže, zaključu pa kamenit, profiliran vènčni zidec, ki se nad urnimi kazališči polkrožno bo. Zvonica se odpira na sever s preprostim pp, proti jugu pa s palico in žlebo profiliranim ppk portalom, ki je že renesančno občuten, čeprav še gotosko oblikovan. Dvojne zvonove line so ppk. Nad severnim vhomom v zvonik je vžidana kamenita plošča, ki se vsredi šilasto usločuje ter ima profiliran okvir. V sredi ima vrezan grb z dválsto vejico, zgoraj letnico 1557, ob straneh in spodaj pa silno primitivno vrezan napis, ki ni razumljiv. Glasi se: C H P SCHUR / C SEY W VR / O R / PPO E + W + P VERZEI MASZER PAD. Kamenita pdp plošča je vžidana tudi v sz zvonikov vogal. Uporabljen ima zelo širok štítrpukhótárekaKsresániagopatíkpréknižáze. puščice. Zgoraj letnica 1562, ob vsi cerkev opasuje pristrešen talni zidec ter preprost fabion, katerega pa ladja nima. Sicer je zunanjščina nerazčlenjena ter beljena. SEVERNO LADJIno steno členijo tri poševni oporniki, kriti s škrljem, poživlja pa prislonje običajna kapela. Podolžnica ima v zahodnem delu manjše, v vzhodnem pa večje dve pp okni ter v sredi pp portal s profilirano preklado. Južna ladjina steima v zahodnem delu manjše, sicer pa pet velikih pp oken. Prezbiterij ima v južni steni pp portal, enak onemu v ladjini severni steni, pp okno ter nad njima dve konkanno - konveksni lini. Plošča 3/8 zaključek ima manjše kvadra

PRIMOVA - Ž. c. k. Božje

no okno le v zaključnici. Zakristijo podpirata dva enaka opornika kot ladjo. Ona ima v zahodni steni pp portal, v nadstropju pp okno, v stiku z ladjo pa stopniščni pomol. V severni steni preprost pp vhod z železnimi vrati ter nad njim po dve pp okni v vsaki etaži, v vzhodni steni pa ima le v prtljaju kvadratasto okno. Zakristija je brez talnega in s preprostim venčnim zidcem.

Notranjščina: Zvonico pokriva križno - rebrasti obok. Rebra obbojestrano kavno posnetega profila se stekajo v ščitastem sklepniku, poživajo pa na šarih konzolah, od katerih sta oni pri ladijskem vходу ~~stanki~~ obrazni, ostali dve pa piramidašči in profilirani. Ogli zvonice pred ladjinim vhomom so posneti na ajdovo zrno ter zgoraj jezikasto prehajajo v rob vzhodnega loka. Glavni portal je preprost in pp.

Tlak je marmornat, zidana pevska empora počiva na dveh toskanskih stebrih in dveh križnih obokih, medtem ko tretjega, desnega, zavzemajo stopnice, vode

če vanj. Empora ima polno zidano ograjo, katero zaključuje žlebasti zidec. Kropilnik pri glavnem vhomu ima vklesane črke A. M. F. I. Ladjo členi pet pa

enakih, nerazčlenjenih, močnih nosilcev, ki nosijo banjo s šestimi pari o troločnih sosvodnic. Slavolok je potlačen ppk. On in prezbitერიj kažeta vi

ko baročne oblike. Njega in dva naslednja para slopov poživljajo dvojni pilastri. Na njih počiva bogato profilirano ogredje. V banjasto kupolo se vzujeata dva para sosvodnic. Polkrožni zaključek za glavnim oltarjem ima nerazčlenjene stene, je brez ogredja ter ima zaobljen obok. V zakristijo vodi pp portal, ki je enak prezbitერიjevemu zunanjemu ~~stanki~~ portalu. Pokriva jo križni obok. Iz oratorija gledata dve pdp lini z leseno mrežo v prezbite

tenija iz leta 1897. Napis na slavaloku se glasi: SVETIŠČE Z VELIKIM
OLTARJEM JE BILO POSTAVLJENO L. 1743 / IN L. 1897 NJE BILA VSA CERKEV
OKRAŠENA S SV. PODOBAMI.

Oprava: Glavni oltar je eden najlepših zlatih oltarjev v Sloveniji. Ima:
marmornato največjo menzo ter nastavek, ki je 7 m visok in 6.2 m širok. Se-
stavljajo ga: podstavek s praznim napisnim poljem v sredini, dvema kons-
olama obrnjenima naprej ter dvema obrnjenima na stran. Na teh konsolah pi-
vajo štiri stebri s popolnim ogredjem. Med stebri je v srednji ppk dolbina
podoba Marijinega varstva, v stranskih ozkih, ppk ter s školjko zaključen
dolbina pa sta kipa Jozhima in Ane. Nastavek spremljajo bogata ušesa.
Koncem ogredja na katerem sedijo mali angeli, sta zavihani volutasti kr-
li s kipoma dveh stoječih angelov. Na glavnem ogredju stoji atika, kater

nosijo štiri stebriči in ogredje, čela pa nima. V njeni srednji dolbini
mrtvi vstali Zveličar, v stranskih pa sta Janez Evangelist in Jožef. Tudi
atiko spremljajo ušesa, pred katerima stojita dva angela. Vrh atike je na-
ščen s slikovito, več metrov visoko skupino B0 v žarkih; obdanega od angel
K temu je pozneje dostavljen previsok tabernakelj z dvema lepima adoran-
ma, potem polkrožni baldahin z lambrekini in pokončnimi rastlinskimi ele-
tabridelstranngelkapinabakaslopa ob steni na vsaki strani obhoda s kipom

Ornamentalna dekoracija oltarja je izredno bogata. Podstavkove konzole
krasijo angelske glavice. Nastavkova notranja stebra obviha bohota vins-
ka trta z mnogimi plavimi grozdi, zunanja pa prepleta hrustančevje in v
dnjem krepkijšem delu angel, v sre in zgornjega pa glavica. Angelske gl-
ce so tudi vrh stranskih dolbin in v sestavljenih kompozitnih kapitelih
Ogredje sestavljajo: gladek arhitrav, z vinsko trto okrašeni friz in z ja-
gnikom ter kimatijonom poživljeni gejzon. Sredi friza na vsaki strani os-
rednje dolbine se igra živahen puto. Tudi podnožek atike je izrezljan

in okrašen z angelskimi glavicami. Stebri so enaki onim podstavka. Okvir srednje velik ppk dolbine tvorijo angelske glavice s fruktoni, v praznih trikotih nad njo pa frfotata po antičnih Viktorijah posneta angelčka. Zaradi mnogih izrezljanjih in večinoma pozlačenih detailov dela oltar na obisk valca fantastičen vtis. Njegova plastika je kvalitetno kiparsko delo. Osrednji kip MB, visok 174 cm ima z jermenom prepasano rokavno obleko, belo pečo okoli glave ter prostran plašč, pod katerega se zbirajo predstavniki raznih stanov, ki stoje v štirih vrstah eni nad drugim. Na Marijini levici sedi človek, ki nosi svet ter se oprijemlje njenega plašča. Dva manjša angela kronata in okoli rijo dva večja pri okviru pa asistirata. Med stebroma stojita Joahim in Ana. Prvi je bradat starček, ki gleda zamaknjeno gor in spremlja čustvo z dvignjeno levico. Ana je pravkar odrihnila knjigo ter premišljuječ uprla navzdol. Prsti povešene levice ji grajo, kot bi spremljali iskanje izraza nekaj nedopovedljivega. Gabrijel in Varuh prihajata iz nasprotne strani, prinaša Mariji lilijo, drugi ji dovaja ljubkega varovančka. Čedni so z rokami krileči, na ogredju sedeči angelčki ter vsi ostali čustvenò podčrtani kipi na atiki. Oltar ni delo istega sloga, dobe in iste roke, temveč je nastal po lagoma. Po slogu se strinjajo s prvotnimi arhitekturnimi deli kipi Joahima Ane, Janeza Ev., Jožefa, dveh stoječih skatnikxx angelov poleg atike in štiri na ogredju sedečih angelčkov. Marijin kip je istočasen, toda od druge roke, ker je vitkejši in z drobno nagubano obleko. Kipi Angela varuha, Gabrijela, ševne gube, karakteristična poševna brazda pod očmi, dveh angelov pri Mariji, dveh razgaljenih angelov na nastavkovih krilih, dveh na vrhu atike ter celotne glorijske so iz sredine 18. stoletja. Zveličar v srednji atični dolni pa je celo iz sredine 19. stoletja. Stari oltarjev tabernakelj je sedaj na oltarju sv. Sebastjana. Je majhen in nizek ter ni motil pogleda na osrednjo skupino, ki je sedaj napol zakrita od previsokega novejšega tabernaklja.

ta krasi Jezusov monogram v sredini bogatega prepleta, v stranskih stenah so ppk dolbini s kipoma Petra in Pavla, zaključno ogredje pa podpirata osrednjih oglih dva okrasno izrezljana kanelirana stebriča. Zgodovina oltarja je torej sledeča: postavili so ga torej ca 1650 v prejšnjem nizkem prezbitteriju. Obsegal je nizek tabernakelj, podstavek z napisnim poljem, nastavek osrednjo Marijino skupino, štirimi sorodniki in mogoče Jezusovim rojstvom sredi atike. Zaključek oltarja ni znan. Bil je tipičen zlati oltar nekoliko širših oblik od onih pri sv. Barbari. Ko so leta 1743. postavili nov sednji prezbitterij, je bilo treba povečati oltar. To delo je ~~ki~~ izvršil k J. Zambling, ki je dodal že omenjenih osem angelov in glorio ter lamcokinasti baldahin nad osrednjo dolbino. V 1. polovici 19. stoletja je oltar dobil sedanji tabernakelj in Zveličarja v atiko. Oltar je zadnjič obnovl. leta 1936. od A. Zorattija iz Maribora.

Stranski oltarji posvečeni Boštjanu (kipi Gregorja, Boštjana, Klementa, antična slika sv. Cecilije), Mihaelu (kipi Rafaela, Mihaela Varuha, antična slika Bonaventure), Roku (kipi Janeza Nepomuka, Roka, Franca Ksaverija, antična slika Magdalene) in Valentinu (kipi Izidorja, Valentina, Notburga, antična slika Lenarta) so baročna dela. Že omenjenega konjiškega mojstra J. Zamblinga. Prižnica je čedno delo iz konca 18. stoletja. Njeno ograjo kras relief Dobrega pastirja ter klasicistični festoni. Na baldahinu je grupa že umirjenih angelčkov s simboli Vere, Upanja in Ljubézní. Korní klopi s baročni, izdelka iz časa nastanka prezbitterija. Križev pot opl je delo lesláva Dekleve iz Opatije iz leta 1911. Ladijske klopi kažejo rokokojski vpliv ter so iz druge polovice 18. stoletja. Krstilnik, stoječ na tristremnem stebriču, je marmornat poznobarochen. Njegov leseni nastavek je bp.

Orglje iz ~~z~~ prve polovice 19. stoletja so b.p. Zakrijskijska baročna omara je okrašena z intarzijami.

Oprema : V prezbitერიju visi slika opl pp 160 x 250 cm, ki je iz 3/4 17. stoletja. Predstavlja Marijo zaščitnico s plaščem. V osi slike stoji Marija, kateri dva angela razpenjata plašč, druga pa jo kronata. Jezus, ki ga drži Marija v rokah, je oblečen modno. Marijin plašč je modre, obleka pa bele barve z modrikastimi gubami. Pod plašč se zatekajo vsi stanovi ter obračajo glavo proti Marijinemu obličju. Delo je kvaliteto toda precej ruinirano, in vsela kor vredno restavratorskega posega.

Ciborij ima novo nožo toda originalno čašo iz 17. stoletja, bogato okrašeno z angelskimi glavami in akahtovo vitico.

Zvonik: V prvem nadstropju ima dve zazidani lini ter kip neznanega meniha z značilnim gubanjem okrog 17. stoletja. V drugem nadstropju sta ponovno dve zazidani lini. V vrhnjem nadstropju visita dva zvonova, eden je železe KID -ov iz let 1922, drugi je bronast z napisom : IN GOTTES NAMEN BIN ICH GEFLOSSEN PETER ZWELFFER IN GRAZ HAT MICH GEGOSSEN ANNO 1671. Zvon kra si bogata angelska in fruktonska ornamentika ter reliefi Golgote, Marijinega krnanja, Marije z otrokom in Janeza Krstnika.

Podstrešje: Oboki so kameniti ni enotni. Prvotna ladja je segala do četrtega para obočnih nosilcev, imela je raven strop in je bila nekoliko nižja od sedanje. Zvonik je prizidek, enako vzhodni del ladje in prezbitერიj. Zakristija je nastala istočasno s prezbitერიjem, le da ni imela oratorija, ampak sedlas to stredo. Oratorij je prizidek 19. stoletja enako kot zakristijski stopniš ni pomol.

Resume: Cerkev se prvič omenja leta med leti 1504 in 1513 kot Beatae Marii Kirchen zu Brihou, nato 1.1545 itd. Najstarejši del sedanje stavbe je vzhodni del ladje do četrtega para obočnih nosilcev, ki je bil ravno stropan te nekoliko nižji od sedanje ladje. Cerkev je bila brez zvonika, njen vzhodni zaključek si lahko rekonstruiramo po analogijah iz 15. stoletja, kajti v 16. stoletje, verjetno še v njegovo 2. polovico, smemo postaviti nastavek cerkve. Zvonik je bil prizidan v sredini 16. stoletja, kot vidimo iz njegovih letn 1557 in 1562. Okoli 1.1743 so podaljšali ladjo, postavili sedanji prezb

terij, oba istočasno obokali, postavili pritlično zakristijo, vdelali peva-
emporo ter podprli ladjo s tremi in zakristijo z dvema opornikoma proti
severu, kamor teren močno pada. Takrat so tudi povečali glavni ter postavili
vse štiri stranske oltarje. Ostalo opravo pa so sukcesivno nabavili pozneje.
Oratorij s stopniščnim štikom erkerjem je najmlajši dozidek, saj je šele iz
19. stoletja. Ko so cerkev v baroku povečali, so ji dali tudi sedanji eno-
ni videz, tako da se njenega gotskega porekla, razen nekoliko v zvoniku, ni
jer ne čuti.

Okolica: Nadstropno župnišče ima na pročelju kronogram, ki se glasi : FILIA
fa Cta Mater / ple Ista as Des / er Igebat / CVratōri svo / 18 RENOVATUM 60.
Župnišče je bilo zgrajeno l. 1766, v nadstropje dvignjeno in obnovljeno pa
1860.

Na podstrešju kaplanije je ohranjen stari križev plet iz 1. pol. 19. stoletja.
Cerkev obdaja pokopališko obzidje.

Konservatorske opombe: Cerkev je v redu vzdrževana.

Registerske opombe: Dosedanji vzdrževalni stroški so bili kriti iz imenitnih
kovih sredstev.

Ostalo: V Tepanjah pri gostilni F. Lamut (stavba baje bila pristava ter je
v jedru gotovo iz vsaj 18. stoletja) stoji kapela običajnega tipa s plasti-
ko v baročni tradiciji.

Na Tepanjskem vrhu stoji veliko zidano stebrasto znamenje sestoječe iz: po-
stavka, slopa hišice s štirimi ppk nišami in novo slikarijo ter piramidasto
pločevinasto streho. Znamenje je iz 1., morda celo že 19. stoletja.

Ostalo: Božjepotna podobica iz zadnje tretjine 18. stoletja je bakrorez fo-
mata 78 x 136 mm. Zgoraj predstavlja Marijo približno tako, kot je v glavne
oltarju, spodaj se vidi župnišče, kaplanija in cerkev, ki ima ladjo za dve ol-
prekratko. Slička, ki se je dobila tudi kolorirana, ima nemški napis: Wahrē
bildung der gnadenreichen Mutter / Gottes Maria in der Pffarr zu Prihoua.

Jože Curk: Zapiski mariborske topografije, 1959. (eksp.)